

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЛАНЦЮГА ПОСТАЧАННЯ

Нелінович Л.О., Гриценко С.І.
Національний авіаційний університет

In the process of organisational and economic characterisation of the main participants in international logistics operations, their role in ensuring the functioning of supply chains is considered. It is found that active communication and cooperation between them is an important element for logistics processes and compliance with international standards. Foreign economic activity has weaknesses and is not always stable and resilient to internal and external factors.

Основними елементами логістики є закупівля, виробництво, складування, збут продукції та транспортування.

Закупівля товарів пов'язана з інформаційним потоком, який бере свій початок з надання даних про попит на певну продукцію на ринку. На цьому етапі фахівці збирають інформацію про постачальників і клієнтів, складають відповідні акти та готують логістичні документи [1].

Виробництво є одним з найважливіших етапів ланцюга постачань, оскільки воно задіяне в інформаційному потоці ще під час дебюту на ринку. Весь процес виробництва супроводжується документообігом та перевіркою дотримання стандартів виробництва. Цей елемент логістичної системи підкріплений технічною підтримкою, сучасним обладнанням та технічним супроводом, що в свою чергу забезпечує безперебійне та безвідходне виробництво, а завдяки діджиталізації економіки час обробки цього етапу значно скоротився [2].

Виробництво розглядається як самостійна мікрологістична підсистема, під якою розуміють «сукупність логістичних функцій, що виконуються підсистемами підприємства в процесі руху матеріальних та інформаційних потоків від моменту закупівлі матеріальних ресурсів до моменту реалізації готової продукції» [2].

Складування - це елемент планування ланцюга постачань, який в сучасних умовах еволюціонував у використання високотехнологічних і передових методів зберігання продукції та її використання і розподілу між учасниками логістичного процесу. Цей елемент підтримується даними бухгалтерського обліку та звітності про наявність та відсутність продукції або її компонентів. Головні стратегічні проблеми в логістиці складування – формування складської мережі і розроблення конкретного складського господарства [3, с. 165].

На етапі збуту продукції відбувається основна комунікація з клієнтами або споживачами. Саме так вирішується питання про

відправлення товару окремому покупцеві або логістичному провайдеру. На цьому етапі використовуються різні системи знижок, здійснюється накопичення, відбувається процес оптимізації продукції та розрахунок попиту.

Завершальним етапом ланцюга постачань є транспортування продукту або його компонентів, і цей процес, звичайно ж, підтримується потоком інформації. Цей елемент ланцюга постачань обирає відповідний спосіб транспортування товару, прокладає найоптимальніший маршрут та обирає перевізника для виконання цього етапу [4].

Основні критерії вибору в галузі транспортування – це вартість (витрати) доставлення, час, що витрачається на транспортування, якість транспортного і супутнього сервісу, виконання додаткових послуг та ін. [3, с. 139].

Основними учасниками логістичних операцій у ланцюгах постачань є постачальники сировини, виробники, логістичні компанії, дистриб'ютори, митні органи та кінцеві споживачі.

Роль постачальників сировини у цій структурі є первинною і фундаментальною. Вони постачають елементи кінцевого продукту виробникам, забезпечуючи таким чином продовження логічного ланцюга постачань. Постачальники взаємодіють з виробниками через оформлення та укладання контрактів, в яких узгоджуються терміни, обсяги та умови виконання робіт.

Виробники, приймаючи матеріали від постачальників, стають наступним ключовим елементом ланцюга постачань. Вони перетворюють вхідні ресурси на готову продукцію, забезпечуючи тим самим подальшу логістичну діяльність.

Логістичні фірми виступають посередниками між виробниками та дистриб'юторами. Вони організують перевезення між логістичними об'єктами, тим самим забезпечуючи безперебійну роботу всіх учасників ланцюга постачань [5].

Дистриб'ютори - це елемент логістичного ланцюга, який спілкується з кінцевим споживачем і співпрацює з роздрібною мережею. Функція дистриб'юторів полягає в обслуговуванні клієнтів та управлінні запасами. Ці два компоненти формують міцну основу для розширення торговельних відносин і маркетингу [6].

Будь-яка зовнішньоекономічна операція повинна підлягати митному контролю, а тому митні органи - це апарат, який регулює логістичну діяльність і встановлює контроль за потоком товарів на державному кордоні. Митниця відповідає за підготовку та підписання відповідної документації, а також перевірку дотримання стандартів та сплату податків. Частиною митної політики в Україні є митні збори, які регулюють експорт та імпорту товарів через кордон і складаються з певного переліку зборів та податків на імпортовані та експортовані товари.

Кінцеві споживачі є кінцевим елементом ланцюга постачання і або споживають кінцевий продукт, або залишають його для подальшої переробки. Вони надають виробникам та дистриб'юторам зворотній зв'язок щодо надання послуг, якості обслуговування та продукції. Це створює, відповідно, позитивну або негативну оцінку компанії-партнера та продукту.

Висновки

Охарактеризовано основних учасників міжнародних логістичних операцій та визначено їхню роль у забезпеченні функціонування ланцюгів поставок. Виявлено, що активна комунікація та співпраця між ними є важливим елементом для логістичних процесів та дотримання міжнародних стандартів.

Організація співпраці між учасниками ланцюгів поставок є важливим елементом зовнішньоекономічної діяльності, оскільки забезпечує безперервність потоку товарів і послуг від виробника до кінцевого споживача. Особливістю організації діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності є чітка координація у поєднанні з використанням сучасних технологій у мінливих ринкових умовах. Успішне управління інформаційними, матеріальними та фінансовими потоками є важливою умовою між витратами та якістю, яка сприяє підвищенню конкурентоспроможності та задоволенню потреб споживачів.

Список використаних джерел

1. Гриценко С.І., Поліщук А.В., Темченко А.А. Особливості формування глобальних ланцюгів постачання. *Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua"*. Kyiv, Ukraine. 2023. Pp. 991-994. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/MODERN-PROBLEMS-OF-SCIENCE-EDUCATION-AND-SOCIETY-24-26.04.23.pdf>
2. Болквадзе Н.І., Мигаль О.Ф. Особливості закупівельної логістики в міжнародному бізнесі. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. №11. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8436>
3. Гриценко С.І., Матвеев В.В., Савченко Л.В. *Проектування ланцюгів постачання*. К.: НАУ, 2023. 256 с. https://www.researchgate.net/publication/385097397_Projektuvanna_lancigiv_post_acappa
4. *Міжнародна логістика [Електронний ресурс] : ел. підручник / О. М. Сохаська, Р. Є. Зварич, В. М. Панасюк [та ін.] ; за наук. ред. О. М. Сохаської. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 32 с.*
5. Савицька Г. В. *Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник / Г. В. Савицька*. К.: Знання, 2007. 668 с.
6. Geoffrion A., Graves G. *Multicommodity Distribution System Design by Benders Decomposition // Management Science*. 1974. Vol. 29. No. 5. Pp. 822–844.